

AZƏRBAYCAN MEMARLIQ VƏ İNŞAAT UNİVERSİTETİ

www.aak.gov.az

www.edu.gov.az

www.asoi.edu.az

“Təsdiq edirəm”

AzMİU-nun rektoru

professor Gülçöhrə Məmmədova

“ _____ ” _____ 2016-cı il

**DOKTORANT VƏ DİSSERTANTLAR ÜÇÜN
YADDAŞ KİTABÇASI**

BAKI – 2016

DOKTORANTURA TƏHSİLİ ALMAQ İSTƏYƏNLƏRİN NƏZƏRİNƏ

Doktorantura hazırlığı ali təhsilin üçüncü səviyyəsidir və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş doktorantura ixtisaslarının (proqramlarının) təsnifatına uyğun müvafiq ixtisaslar üzrə geniş profilli alim və mütəxəssis hazırlığının həyata keçirilməsini təmin edir. Doktoranturada təhsil **fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru** proqramları üzrə həyata keçirilir.

Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturada əyani təhsil müddəti 3 il, qiyabi 4 il, dissertantlıq yolu ilə 4 ildir.

Elmlər doktoru proqramı üzrə doktoranturada əyani təhsil müddəti 4 il, qiyabi 5 il, dissertantlıq yolu ilə 5 ildir.

FƏLSƏFƏ DOKTORU PROQRAMI ÜZRƏ DOKTORANTURAYA QƏBUL

Doktoranturaya qəbul üçün aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:

- ərizə (rektorun adına);
- kadrların şəxsi-qeydiyyat vərəqi;
- tərcümeyi-hal;
- 2 ədəd fotosəkil (3x4 sm ölçüdə);
- iş yerindən xasiyyətnamə;
- iş stajı olanlar üçün əmək kitabçasından çıxarış;
- çap olunmuş elmi işlərin siyahısı və ya seçilmiş ixtisas üzrə referat;
- ali təhsil müəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün təhsil haqqında sənədlərin tanınması haqqında şəhadətnamə);
- şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti.

Doktoranturaya qəbul ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyən edilən müddətlərdə hər il keçirilir.

Doktoranturaya qəbul olmaq istəyən şəxslərin **ixtisas uyğunluğu qəbul komissiyası** tərəfindən müəyyən edilir.

- Doktoranturaya qəbul olmaq istəyən şəxslə nəzərdə tutulan elmi rəhbər müsahibə keçirir və rəhbərliyi həyata keçirmək barədə razılıq və ya imtina qərarını yazılı surətdə qəbul komissiyasına təqdim edir. İmtina olunduğu halda digər elmi rəhbər təklif edilir.
- Qəbul komissiyası nəzərdə tutulan rəhbərin rəyi və təqdim edilən digər sənədlər əsasında imtahanlara buraxılmaq haqqında qərar qəbul edir və bu barədə bir həftədən gec olmayaraq iddiaçıya bildiriş göndərir.
- Bildiriş doktoranturanın fəaliyyət göstərdiyi ali təhsil müəssisəsi və elmi təşkilat rəhbərləri tərəfindən imzalanır və bu bildiriş iş yerindən məzuniyyət almaq hüququ verir.

İMTAHANLAR

Doktoranturaya qəbul olmaq istəyənlər aşağıdakı fənlər üzrə qəbul imtahanları verirlər:

- İxtisas fənni;
- Xarici dili (rus dili istisna olmaqla, seçim sərbəstdir);
- Fəlsəfə (magistratura səviyyəsi üçün qüvvədə olan tədris proqramları həcmində).

İxtisas fənnindən qəbul imtahanını doktoranturanın fəaliyyət göstərdiyi ali təhsil müəssisəsinin Rektoru tərəfindən yaradılan komissiya həyata keçirir. Komissiyanın tərkibində müvafiq ixtisas üzrə ən azı iki elmlər doktoru və ya professor olmalıdır. Nəzərdə tutulan rəhbərlər komissiyanın üzvü ola bilərlər.

Bərabər ballar toplandığı halda, müsabiqədə ixtisas fənnindən daha yüksək qiymət alan və çap edilmiş elmi əsərləri olan şəxslərə üstünlük verilir.

DISSERTASIYA MÖVZULARI VƏ ELMI RƏHBƏRLƏR HAQQINDA

Ali təhsil müəssisələri və elmi təşkilatların elmi şuraları doktorantların dissertasiya mövzularını və elmi rəhbərlərini onların qəbul komissiyaları tərəfindən doktoranturaya qəbul olunmaları haqqında qərar qəbul etdikləri gündən 1 aydan gec olmamaq şərtilə təsdiq edir.

- Doktoranturaya qəbul haqqında qərarın (əmrin) surəti doktoranturaya istehsalatdan ayrılmaqla qəbul olunmuş şəxs ilə işəgötürən arasında olan əmək müqaviləsinə xitam vermək üçün əsasdır.

- Doktoranturaya istehsalatdan ayrılmaqla qəbul olunan şəxslərin əmək kitabçası doktoranturaya qəbul olunduğu müəssisəyə və ya elmi təşkilata təqdim edilir.

- Müxtəlif ixtisasları əhatə edən mövzular üzrə elmi tədqiqatlar apararkən doktoranta iki elmi rəhbər, yaxud rəhbər və məsləhətçi təyin oluna bilər. Onlardan biri fəlsəfə doktoru (elmlər namizədi) ola bilər.

- Bir elmi rəhbərə təhkim olunan doktorantların sayı 5 nəfərdən artıq olmamaq şərtilə, ali təhsil müəssisəsi və elmi təşkilatların elmi şuraları tərəfindən müəyyən olunur və rəsmiləşdirilir.

- Doktoranturada təhsil müddətində doktorant ali təhsil müəssisəsinin elmi şurası tərəfindən təsdiq edilmiş fərdi iş planı əsasında fəaliyyət göstərir.

DOKTORANTIN TƏHSİL MÜDDƏTİNDƏ VƏZİFƏLƏRİ

- Peşə biliklərinə dərinlən yiyələnməli;
- Müstəqil elmi tədqiqat işi aparmaq vərdişləri əldə etməli;
- Elmi tədqiqatlar aparmaq metodologiyasını mənimsəməli;
- Fərdi iş planını tam yerinə yetirməli;

- İxtisas fənnindən (həmçinin ixtisas uyğunluğu nəzərə alınmaqla digər fəndən), informatikadan və xarici dildən doktorluq imtahanlarını verməli;
- Elmi tədqiqatlarının nəticələrini əks etdirən məqalələr dərc etdirməli; • Elmi tədqiqatlarının nəticələrini aprobasiya etdirməli;
- Elmi tədqiqat işini bitirməlidir.

ELMLƏR DOKTORU PROQRAMI ÜZRƏ

Elmlər doktoru proqramı üzrə doktoranturaya seçdikləri sahədə elmi və ya elmi-pedaqoji nailiyyəti olan, fundamental tədqiqatları yüksək səviyyədə aparmağa qadir və “Fəlsəfə doktoru” (elmlər namizədi) elmi (alimlik) dərəcəsi olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları qəbul edilirlər.

Doktoranturaya qəbul üçün aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:

- ərizə (doktoranturanın fəaliyyət göstərdiyi müəssisənin və yaxud təşkilatın rəhbərinin adına);
- kadrların şəxsi-qeydiyyat vərəqi;
- tərcümeyi-hal;
- 2 ədəd fotosəkil (3x4 sm ölçüdə);
- iş yerindən xasiyyətnamə;
- əmək kitabçasından çıxarış; • çap olunmuş elmi işlərin siyahısı;
- “Fəlsəfə doktoru” və ya “Elmlər namizədi” elmi (alimlik) dərəcəsi diplomunun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti;
- ali təhsil müəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün təhsil haqqında sənədlərinin tanınması haqqında şəhadətnamə);
- şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti.

Ali təhsil müəssisəsinin, elmi təşkilatın elmi şurası “Elmlər doktoru” elmi dərəcəsinə iddiaçı haqqında müvafiq şöbə, bölmə, kafedra və ya laboratoriyanın təqdimatı əsasında doktoranturaya qəbul, dissertasiyanın mövzusu, fərdi iş planı və elmi məsləhətçisi (məsləhətçilər) haqqında qərar qəbul edir. Həmin qərar ali təhsil müəssisələrinin və elmi təşkilatların fəaliyyətini tənzimləyən nizamnaməyə (əsasnaməyə) uyğun olaraq rəsmiləşdirilir.

Elmi məsləhətçiyə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada əməkhaqqı ödənilir.

Zəruri hallarda doktorantlar aparıcı elmi mərkəzlərə (o cümlədən, xaricdə yerləşən) ezam oluna bilərlər. Ezamiyyət xərcləri qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada ödənilir.

Doktorantlar hər il ali təhsil müəssisəsi və elmi təşkilatın elmi şurasına fərdi iş planının yerinə yetirilməsi haqqında hesabat verir və həmin hesabat əsasında onun doktoranturada təhsilini davam etdirməsi barədə qərar qəbul olunur.

Doktorant təhsil müddəti ərzində dissertasiya işini başa çatdırmalı, aprobasiyasını keçirməli və müəyyən olunmuş qaydada onu müdafiəyə təqdim etməlidir.

Dövlət hesabına əyani təhsil alan doktorantlara qanunvericiliklə müəyyən olunmuş məbləğdə təqaüd ödənilir və hər il məzuniyyət verilir.

DİSSERTANTLIQ YOLU İLƏ FƏLSƏFƏ DOKTORU VƏ ELMLƏR DOKTORU HAZIRLIĞI

Dissertantlıq yolu ilə yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması ali təhsil müəssisələrində, elmi və digər təşkilatlarda çalışan mütəxəssislərin istehsalatdan ayrılmamaqla elmi dərəcənin alınması üçün təhkim olunmaqla dissertasiya işinin yerinə yetirilməsini təmin edir.

Dissertantlıq yolu ilə “Fəlsəfə doktoru” elmi dərəcəsi almaq hüququna ali təhsilli (ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən, yaxud təhsili ona bərabər tutulan), müvafiq tədqiqat sahəsində müəyyən müvəffəqiyyətləri olan ali təhsil müəssisələrinin, elmi və digər təşkilatların elmi və elmpedaqoji kadrları

malikdirlər. «Elmlər doktoru» elmi dərəcəsinin dissertantlıq yolu ilə alınması üçün «Fəlsəfə doktoru» (elmlər namizədi) elmi dərəcəsinin olması əsas şərtidir.

Dissertantlıq yolu ilə təhsil müddətini başa vuran şəxslər **eyni ixtisas üzrə** təkrar dissertant olmaq hüququna malik deyillər.

Doktoranturada tam təhsil müddətini başa vurmuş şəxslər **eyni ixtisas üzrə** dissertantlıq yolu ilə təhsil almaq hüququna malik deyillər.

Dissertant kimi təhkim olunmaq istəyən şəxslər, bir qayda olaraq, elmi və elmi-pedaqoji iş stajına malik olmalıdırlar.

Dissertantlıq yolu ilə təhsil almaq üçün aşağıdakı sənədlər təqdim edilir:

- ərizə (dissertantura təhsilini həyata keçirən müəssisənin və yaxud təşkilatın rəhbərinin adına);
- kadrların şəxsi-qeydiyyat vərəqi;
- tərcümeyi-hal;
- 2 ədəd fotosəkil (3x4 sm ölçüdə);
- iş yerindən xasiyyətnamə;
əmək kitabçasından çıxarış;
- çap olunmuş elmi işlərin siyahısı və ya seçilmiş ixtisas üzrə referat (fəlsəfə doktoru hazırlığı üzrə);
- ali təhsil müəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün təhsil haqqında sənədlərinin tanınması haqqında şəhadətnamə);
- «Elmlər doktoru» elmi dərəcəsi iddiaçısı üçün fəlsəfə doktoru (elmlər namizədi) diplomunun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti;
- çap olunmuş elmi əsərlərin siyahısı (elmlər doktoru hazırlığı üzrə);

- şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti.

Ali təhsil müəssisəsinin və elmi təşkilatın elmi şurası müvafiq şöbə, bölmə, kafedra və ya laboratoriyanın təqdimatı əsasında iddiaçının dissertant təhkim olunması, onun dissertasiya mövzusu, fərdi iş planı və elmi rəhbəri (məsləhətçisi) haqqında qərar qəbul edir. Rektorun razılığı əsasında ali təhsil müəssisəsi və ya elmi təşkilatın rəhbəri iddiaçının təhkim olunması haqqında əmr verir.

«Fəlsəfə doktoru» və «Elmlər doktoru» elmi dərəcəsi üzrə doktoranturada təhsil alan şəxslərin hüquq və vəzifələri dissertantlıq yolu ilə təhsil alan şəxslərə (doktorantlara) də şamiledilir.

«Fəlsəfə doktoru» elmi dərəcəsi üzrə dissertantlıq yolu ilə təhsil alan şəxslər müəyyən olunmuş qaydada ixtisas fənnindən, fəlsəfə, informatika və xarici dildən, həmçinin ixtisas uyğunluğu nəzərə alınmaqla, digər fəndən də doktorluq imtahanları verirlər.

Dissertantlıq yolu ilə təhsil alan hər bir şəxsin elmi rəhbərlərinə və məsləhətçilərinə qanunvericiliklə müəyyənedilmiş qaydada əmək haqqı ödənilir.

Dissertasiya işini tamamlamaq məqsədi ilə fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru proqramları üzrə dissertant təhkim olunmuş şəxslərə Elmi Şuranın qərarına əsasən iş yerindən qanunvericilikdə müəyyən edilmiş müddətə yaradıcılıq məzuniyyəti verilir.

ƏCNƏBİLƏRİN VƏ VƏTƏNDAŞLIĞI OLMAYAN ŞƏXSLƏRİN DOKTORANTURADA VƏ DİSSERTANTLIQ YOLU İLƏ TƏHSİL ALMAQ HÜQUQU

1. Əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin doktoranturada və dissertantlıq yolu ilə təhsili Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq hüquqi və fiziki şəxslərin birbaşa bağladıkları müqavilələr əsasında həyata keçirilir.

2. Əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin doktoranturada və dissertantlıq yolu ilə təhsili ödənişli əsaslarla aparılır. İllik təhsil haqqı təhsilin xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq ali təhsil müəssisələrinin və elmi təşkilatların tabe olduqları qurumlar tərəfindən müəyyən edilir. Müstəsna hallarda ali təhsil müəssisələri və elmi təşkilatlar tabe olduqları qurumların razılığı əsasında ödənişsiz qəbul həyata keçirə bilirlər.

3. Xarici dövlətlərdə təhsil almış əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün ali təhsil haqqında diplomun notarial qaydada təsdiq edilmiş surəti və diplomun tanınması haqqında şəhadətnamə təqdim edilməlidir.

4. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər fəlsəfə doktoru üzrə doktoranturada və dissertantlıq yolu ilə təhsil müddətində «Azərbaycan dili» fənnindən əlavə doktorluq imtahanı verirlər.

5. Əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin ali təhsil müəssisələrində və elmi təşkilatlarda doktoranturaya qəbulu və dissertant təhkim olunması, eyni zamanda təhsili bu Qaydalara və qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğun olaraq həyata keçirilir.

DOKTORANTLARIN VƏ DISSERTANTLARIN ATTESTASIYASI

Doktorantlar və dissertantlar **ildə bir dəfədən az olmamaq şərti**lə, ali təhsil müəssisələri və elmi təşkilatlar tərəfindən təsdiq olunmuş attestasiya haqqında əsasnamələrə uyğun olaraq, attestasiyadan keçməlidirlər. Attestasiyanın keçirilmə müddəti ali təhsil müəssisəsi və elmi təşkilatların rəhbərləri tərəfindən müəyyən edilir. Doktorantın növbəti tədris ilində təhsilini davam etdirməsi attestasiyanın nəticəsinə əsasən müəyyən edilir.

• **Ali təhsil müəssisələrinin elmi şuralarında doktorantların elmi rəhbərlərinin vaxtaşırı hesabatları dinlənir.**

Doktoranturada fərdi iş planını yerinə yetirən və elmi-tədqiqat işini bitirən şəxslər “Fəlsəfə doktoru” elmi dərəcəsi almaq üçün dissertasiya işinin müdafiəsinə buraxılırlar.

- Doktoranturada təhsil doktorantın (dissertantın) fərdi iş planı əsasında həyata keçirilir. Bu planın nümunəsi Doktorantura şöbəsi tərəfindən verilir və üç aydan gec olmayan müddət ərzində doktorant (dissertant) və onun elmi rəhbəri tərəfindən bütöv təhsil müddəti üçün tərtib edilir və lazımi imzalar təmin edilərək Doktorantura şöbəsinə verilir.

- Doktorant və dissertantların attestasiyası ildə bir dəfə dekabr ayında kafedra və fakültənin Elmi Şurası tərəfindən keçirilir.

- Attestasiyanın keçirilməsində məqsəd doktorant və dissertantın fərdi iş planında cari il üçün nəzərdə tutulmuş fəaliyyətinin dəyərləndirilməsidir.

- Attestasiyanın keçirilməsi üçün doktorant (dissertant) Doktorantura şöbəsi tərəfindən Fərdi iş planını götürür, attestasiya olunan il üçün yerinə yetirdiyi işlər haqqında lazımi qeydləri aparır və kafedraya təqdim edir. İllik təhsil haqqını ödəməyən doktorant və dissertantlar attestasiyaya buraxılmır. Bu haqda kafedralar doktorantura şöbəsi tərəfindən məlumatlandırılır.

- Doktorant (dissertant) elmi rəhbərinin də iştirak etdiyi kafedra iclasında cari il ərzində yerinə yetirdiyi işlər haqqında hesabat verir və fərdi iş planında nəzərdə tutulan işlərin nəticələrini təqdim edir. Doktorant (dissertant) eyni zamanda sonrakı il üçün iş planı haqqında məlumat verir.

- Elmi rəhbər isə hesabat müddəti ərzində doktorantın (dissertantın) fəaliyyətinə qiymət verməlidir.

- Attestasiya keçirildikdən sonra fərdi iş planı imzalanır və kafedranın müzakirə protokolundan çıxarışla birlikdə Doktorantura şöbəsinə təqdim edilir. Kafedra və fakültə tərəfindən attestasiya aşağıdakı kimi qəbul edilir:

- **Attestasiya olunsun** (nəzərdə tutulan işlər tam həcmdə yerinə yetirilib və növbəti ildə təhsilini davam etdirməsi tövsiyə olunur).

- **Şərti olaraq attestasiya olunsun** (nəzərdə tutulan işlərin müəyyən hissəsi yerinə yetirilib və kafedra tərəfindən müəyyən edilmiş müddət ərzində tam həcmdə yerinə yetirilməsi tələb edilir).

- **Attestasiya olunmasın** (üzürlü olmayan səbəbdən nəzərdə tutulan işlər yerinə yetirilməmişdir). Doktorantın (dissertantın) fərdi iş planının yerinə yetrilməsinə kafedra, fakültə və doktorantura şöbəsi tərəfindən müntəzəm olaraq nəzarət edilir. Attestasiyanın keçirilmə qrafiki kafedra rəhbərliyi və dekan ilə razılaşdırılaraq doktorantura şöbəsi tərəfindən hazırlanır və doktorant və dissertantlara qabaqcadan bildirilir.

DOKTORANTLARIN MÜKAFATLANDIRILMASI VƏ ELMİPEDAQOJİ İŞLƏRƏ CƏLB OLUNMASI

Dövlət hesabına əyani təhsil alan doktorantlara qanunvericiliklə müəyyən olunmuş məbləğdə təqaüd ödənilir və hər il məzuniyyət verilir. Fərdi iş planını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirən doktorantlara müxtəlif adlı təqaüdlər və ya ali təhsil müəssisələrinin və elmi təşkilatların daxili imkanları hesabına əlavə ödənişlər təyin oluna bilər. Əyani təhsil alan doktorantlar elmi rəhbərin razılığı ilə təhsil aldıkları ali təhsil müəssisəsində 0,5 ştat vahidi ilə müvafiq elmi və ya elmi-pedaqoji işlərə cəlb oluna bilərlər.

FƏLSƏFƏ DOKTORU ELMİ DƏRƏCƏSİ ALMAQ ÜÇÜN TƏQDİM EDİLMİŞ DISSERTASIYA İŞLƏRİNƏ QOYULAN TƏLƏBLƏR

Fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş dissertasiya iddiaçının müstəqil elmi işi olaraq aşağıdakı tələblərdən birinə cavab verməlidir:

- Dissertasiyada müvafiq elm sahəsi üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən hər hansı məsələnin yeni həlli təklif olunur;
- Böyük tətbiqi əhəmiyyəti olan iqtisadi, texniki və texnoloji işləmələrin təkmilləşdirilmiş elmi şərhə verilir.

ELMLƏR DOKTORU ELMİ DƏRƏCƏSİ ALMAQ ÜÇÜN TƏQDİM EDİLMİŞ DISSERTASIYA İŞLƏRİNƏ QOYULAN TƏLƏBLƏR

Elmlər doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilmiş elmlər doktoru dissertasiyası iddiaçının müstəqil elmi işi olaraq aşağıdakı tələblərdən birinə cavab verməlidir:

- İddiaçının apardığı elmi-tədqiqatlar və araşdırmalar mühüm sosialmədəni və ya iqtisadi əhəmiyyət kəsb edən yeni və böyük elmi problemin həllini təmin edir;
- Dissertasiya işində müvafiq elmi sahənin perspektiv inkişafı üçün böyük nailiyyət hesab edilə bilən yeni nəzəri müddəalar işlənib hazırlanır;
- Elmi-texniki tərəqqini sürətləndirməyə əhəmiyyətli töhfə verən, elmi cəhətdən əsaslandırılmış iqtisadi, texniki və texnoloji işləmələr həll olunur;
- İddiaçı fəlsəfə doktoru dissertasiyasının müdafiəsinə çıxardığı elmi müddəaları və nəticələri elmlər doktoru dissertasiyasının müdafiəsinə çıxara bilməz.

DISSERTASIYALARIN ƏSAS ELMİ NƏTİCƏLƏRİNİN NƏŞRİ

Dissertasiyaların əsas elmi nəticələri onun ilkin ekspertizasına qədər Azərbaycan Respublikasının elmi nəşrlərində və xarici ölkələrin nüfuzlu (beynəlxalq elmi ictimaiyyət tərəfindən birmənalı olaraq qəbul olunmuş elmi- praktiki) elmi nəşrlərində dərc olunmalıdır.

İddiaçıların fəlsəfə doktoru dissertasiyalarının nəticələrinə dair ən azı beş, o cümlədən xarici ölkələrdə nəşr olunan nüfuzlu jurnallarda bir, elmlər doktoru dissertasiyalarının nəticələrinə dair isə ən azı iyirmi, o cümlədən xarici ölkələrdə nəşr olunan nüfuzlu jurnallarda humanitar və ictimai elmlər üzrə üç, təbiət elmləri üzrə isə altı məqaləsi dərc edilməlidir.

Elmlər doktoru dissertasiyalarının müdafiəsi üçün iddiaçıların ümumiləşdirici işlərinin, humanitar və ictimai elmlər üzrə isə monoqrafiyanın olması zəruridir.

Dissertasiyanın əsas elmi nəticələrini əks etdirən dərc olunmuş işlərə, əlavə olaraq ixtiralar haqqında müəlliflik şəhadətnamələri, sənaye nümunələri və patentlər, ümumrespublika və beynəlxalq konfrans və simpoziumların nəticələri üzrə dərc olunmuş məruzə və tezislər, elektronelmi nəşrlər də aiddir. Ümumrespublika konfrans və simpoziumlarının nəticələri üzrə dərc olunmuş məruzə və tezislərə, habelə elektron nəşrlərə dair tələblər komissiya tərəfindən müəyyən edilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası **Web of Science bazasının (www.thomsonreuters.com) üç sitatgətirmə** sistemindən hər hansı birinə daxil olan jurnalları birmənalı şəkildə nüfuzlu xarici elmi jurnallar hesab edir:

- Science Citation Index Expanded (dəqiq, təbiət və texniki elmlər üzrə baza);
- Social Science Citation Index (sosial elmlər üzrə baza);
- Arts and Humanities Citation Index (incəsənət və humanitar elmlər üzrə baza).

Dərc olunmuş məqalələr elm sahələrinə uyğun olaraq aşağıdakı beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləndirmə sistemlərindən ən azı birinə daxil olmalıdır:

Web of Science, Web of Knowledge, Chemical Abstracts, Current Abstracts, CAB Abstracts, Computer 2 and Control Abstracts, Physics Abstracts, BIOSIS/Biological Abstracts, Historical Abstracts, Sociological Abstracts, Geological Abstracts, Astrophysics, Pub Med, Mathematics, Springer, Agris, Index Copernicus, AGRICOLA, GEOBASE, EBSCOhost, Mathematical Reviews, Zentralblatt Math, Index Veterinarius, ABI/Inform, ANBAR, COREJ, SCOPUS, Business Periodical Index, Philosopher's Index, Science Citation Index Expanded, Arts and Humanities Citation Index, Social Sciences Citation Index, INSPEC, EMBASE, SPIN, Electrical and Electronics Index, Energy Research Abstracts, Current Physics Index, GeoRef və s.

Qeyd: Ali Attestasiya Komissiyası sədrinin elmi müəssisələrin, ali təhsil müəssisələrinin və dissertasiya şuralarının rəhbərlərinə ünvanlanan aşağıdakı məktubda göstərilən nəşrlərə qoyulan tələblər AAK-da sənədlərin qəbulu prosesində ilk növbədə yoxlanılır. Bu şərtlər ödənilmədikdə sənədlər qəbul edilmir

Azərbaycan Respublikasında texnika elmləri üzrə dissertasiyaların əsas nəticələrinin dərc olunması tövsiyə edilən elmi nəşrlərin siyahısı

(<http://aak.gov.az/jurnals/jurnals.php>)

	Elmi nəşrlərin adı	Nəşr orqanı və ya təşkilat
1	AMEA-nın Məruzələri	AMEA
2.	AMEA-nın xəbərləri. Fizika-texnika və Riyaziyyat Elmləri Seriyası. İnformatika və İdarəetmə Problemləri Buraxılışı (informatika və idarəetmə üzrə)	AMEA
3.	3 Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin Elmi Əsərləri (kənd təsərrüfatının mexanik-mexanikləşdirilməsi, elektriklişdirilməsi və texniki xidməti sahələri üzrə)	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti
4	Nəzəri və Tətbiqi Mexanika	Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti
5	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Elmi əsərləri	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti
6	AMEA Gəncə Regional Elmi Mərkəzin Xəbərlər Məcmuəsi	AMEA Gəncə Regional Elmi Mərkəzin Xəbərlər Məcmuəsi
7	Azərbaycan Ali Texniki Məktəblərinin Xəbərləri	Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası
8.	Azərbaycan Neft Təsərrüfatı	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
9.	Azərbaycan Milli Aerokosmik Agentliyinin Xəbərləri	Azərbaycan Milli Aerokosmik Agentliyi
10	Elmi Əsərlər	Azərbaycan Texniki Universiteti
11	Mexanika və Maşınqayırma	Azərbaycan Texniki Universiteti
12	Milli Aviasiya Akademiyasının Elmi Əsərləri	Milli Aviasiya Akademiyası

13	Milli Aviasiya Akademiyasının Elmi Məcmuələri	Milli Aviasiya Akademiyası
14	Проблемы энергетики	AMEA Fizika İnstitutu, Energetika İnstitutu
15	Elmi Xəbərlər	Sumqayıt Dövlət Universiteti
16	Neft Kimyası və Neft Emalı Prosesləri.	AMEA Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu
17	Bakı Universitetinin Xəbərləri. Təbiət Elmləri Seriyası	Bakı Dövlət Universiteti
18	Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi. Elmi Əsərlər Məcmuəsi	Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi
19	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının Elmi Əsərləri	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası
20	Экоэнергетика	Международная Экоэнергетическая Академия
21	Azərbaycan Mühəndislik Akademiyasının Xəbərləri	"Azərbaycan Mühəndislik Akademiyası" İctimai Birliyi
22	AMEA-nın Xəbərləri. Elm və İnnovasiya Seriyası	AMEA
23	İpək Yolu (nəqliyyat üzrə)	Azərbaycan Universiteti
2	Journal of Qafqaz University. Science (informatika üzrə)	Qafqaz Universiteti
25	Azərbaycan Aqrar Elmi	Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
26	İnformasiya Cəmiyyəti Problemləri (informatika, hesablama texnikası, idarəetmə və informasiya sistemləri üzrə)	AMEA İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu
27	İnformasiya Texnologiyaları Problemləri (informatika, hesablama texnikası, idarəetmə və nformasiya sistemləri üzrə)	AMEA İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu
28	Elmi Əsərlər	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti "Neftqaz elmitədqiqat layihə" İnstitutu
29	Applied and Computational Mathematics	AMEA, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi, Bakı Dövlət Universiteti Tətbiqi Riyaziyyat İnstitutu
30	Elmi Əsərlər (kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq; kitabşünaslıq üzrə)	AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxanası

DİSSERTASIYALARIN TƏRTİBİ QAYDALARI

Dissertasiyanın strukturu:

- Üz vərəqi;
- Mündəricat;
- İxtisarlara siyahısı (dissertasiyada varsa);
- Giriş;
- Əsas hissə (dissertasiyanın məzmunu);
- Nəticə;
- İstifadə edilmiş ədəbiyyat;
- Əlavələr.

Dissertasiya çap olunarkən qeyd olunan ardıcillıq gözlənilməlidir. Kompüterdə dissertasiyaların mətni Times New Roman -14 şrifləri ilə çap olunmalıdır.

Dissertasiyanın mətni boş sahələrin göstərilən ölçüləri gözlənilməklə çap edilir: sol boş sahə – 30 mm, sağ – 10 mm, yuxarı və aşağı –20 mm.

Elmlər doktoru dissertasiyasının həcmi 200-250 səhifə, fəlsəfə doktoru dissertasiyasının həcmi 100-150 səhifə (şəkillər, cədvəllər, qrafiklər, əlavələr və ədəbiyyat siyahısı istisna olmaqla) olmalıdır.

DİSSERTASIYANIN AVTOREFERATI

Avtoreferatda dissertasiyanın əsas ideyaları və nəticələri şərh olunmalı, onun yenilik dərəcəsi, tədqiqatın nəticələrinin elmi və praktiki əhəmiyyəti, aparılan tədqiqatlarda müəllifin şəxsi töhfəsi göstərilməlidir. Elmlər doktoru dissertasiyasının avtoreferatı iki çap vərəqi (32 səhifə), fəlsəfə doktoru dissertasiyasının avtoreferatı isə bir çap vərəqi (16 səhifə) həcmində (əsərlərin siyahısı və xülasələr istisna olmaqla), mətni A5 formatda (210x148 mm) boş sahələrin ölçüləri gözlənilməklə çap edilir: sol, sağ, yuxarı – 15 mm, aşağı boş sahə – 20 mm; sətirlərarası interval – 1, şriftin ölçüsü – 11 olmalıdır. Avtoreferatın çapı zamanı “Dissertasiyaların tərtibi qaydaları”nda nəzərdə tutulmuş şriflərdən istifadə olunmalıdır.

ELMİ DƏRƏCƏ İDDİAÇISI TƏRƏFİNDƏN DİSSERTASIYA ŞURASINA TƏQDİM EDİLƏN SƏNƏDLƏRİN S İ Y A H I S I

1. Dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin rəhbərinin dissertasiya və sənədlərin dissertasiya şurasına təqdim edilməsinə dair vəsatət məktubu;
2. İddiaçının ərizəsi;
3. İddiaçının şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti (əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün pasportunun notarial qaydada təsdiq olunmuş surəti) – 2 nüsxə;
4. İddiaçının şəxsi məlumat vərəqi (AAK tərəfindən təsdiq olunan Forma əsasında doldurularaq işləyənlər üçün əsas iş yerində, işləməyənlər üçün isə dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində təsdiq olunmalıdır);
5. İddiaçının əmək kitabçasının əsas iş yerində (işləməyənlər üçün dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində) təsdiq olunmuş surəti – 2 nüsxə;
6. İddiaçı haqqında əsas iş yerindən (işləməyənlər üçün dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatdan, ali təhsil müəssisəsindən) verilmiş, təşkilatın rəhbəri tərəfindən imzalanmış və əsas möhürlə təsdiqlənmiş xasiyyətnamə – 2 nüsxə;
7. İddiaçının doktoranturaya qəbulu və ya dissertant təhkim olunması haqqında qərarın (əmrin) surəti – 2 nüsxə;
8. Dissertasiya mövzusunun müəyyən edilməsi və elmi rəhbərin və ya elmi məsləhətçinin təsdiq olunması və ya onların dəyişdirilməsi haqqında elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin elmi (elmitexniki) şurasının iclasının protokolundan çıxarış (müvafiq qaydada təsdiq olunmalıdır) – 2 nüsxə;
9. Dissertasiya mövzusunun Azərbaycan Respublikası Elmi Tədqiqatların Əlaqələndirilməsi Şurasının elmi istiqamətlər üzrə elmi şurasında təsdiq olunması və ya dəyişdirilməsi haqqında sənədin surəti – 2 nüsxə;
10. Fəlsəfə doktoru imtahanları üzrə onların nəticəsini özündə əks etdirən müvafiq sənədlərin vəsatət qaldıran elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində təsdiq olunmuş surətləri – 2 nüsxə;
11. Fəlsəfə doktoru və ya elmlər doktoru elmi dərəcəsi iddiaçısının dissertasiyasının profili üzrə ali təhsili olmadıqda həmin elm sahəsinin ümumelmi əsaslarından əlavə imtahanın nəticəsini özündə əks etdirən sənədin vəsatət qaldıran elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində təsdiq olunmuş surəti – 2 nüsxə;
12. Pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi iddiaçısı üçün onun pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olduğu müvafiq təhsil müəssisəsindən pedaqoji iş stajı haqqında arayış – 2 nüsxə;

13. Dissertasiya (cildlənməli və titullu vərəqi iddiaçı, elmi rəhbər və ya elmi məsləhətçi tərəfindən imzalanmalıdır) – 2 nüsxə və onun “MS WORD” mətn redaktorunda elektron versiyası;

14. Müvafiq qaydada tərtib edilmiş, ön səhifəsində iddiaçının imzası olan avtoreferatın əlyazmasının Azərbaycan, ingilis və rus (dissertasiya rus dilində yazıldıqda) dillərində layihələri – 2 nüsxə və onların “MS WORD” mətn redaktorunda elektron versiyaları; Əlavə 1.5

15. İddiaçının ali təhsil haqqında diplomunun və ona əlavənin (xaricdə təhsil almış iddiaçı üçün əlavə olaraq ali təhsil haqqında sənədin ekvivalentliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilmiş sənədin) notarial qaydada təsdiq edilmiş surətləri – 2 nüsxə;

16. Elmlər doktoru elmi dərəcəsi iddiaçısı üçün fəlsəfə doktoru diplomunun (elmi dərəcəsinə xaricdə almış iddiaçı üçün əlavə olaraq elmi dərəcə haqqında sənədin nostrifikasiyası və ya təkrar attestasiya əsasında tanınması haqqında Komissiya tərəfindən verilmiş sənədin) surəti – 2 nüsxə;

17. Elmi rəhbər və ya elmi məsləhətçi tərəfindən imzalanmış və onun əsas iş yerində təsdiqlənmiş rəy – 2 nüsxə;

18. Dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində dissertasiya işinin ilkin müzakirəsi üçün mütəxəssislər tərəfindən verilmiş rəylər (imzalanmalı və ilkin müzakirənin keçirildiyi elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində təsdiqlənməlidir) – 2 nüsxə;

19. Dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində dissertasiya işinin ilkin müzakirəsinin keçirildiyi iclasın müvafiq qaydada təsdiq olunmuş geniş protokolu və dissertasiya haqqında rəy – 2 nüsxə;

20. Dissertasiya işinin ilkin müzakirəsinin gedişinin videoçəkilişi (elektron daşıyıcıda);

21. Dissertasiyanın mövzusunə dair dərc olunmuş elmi işlərin dissertasiya işinin yerinə yetirildiyi və ya iddiaçının təhkim olunduğu elmi müəssisə və təşkilatda, ali təhsil müəssisəsində təsdiq olunmuş siyahısı (o cümlədən elektron daşıyıcıda) (Əlavə 1.15) – 2 nüsxə;

22. Həmmüəllifli elmi işlərdə iddiaçının şəxsi payı göstərilmədikdə iddiaçının həmin işlərdə şəxsi payını əks etdirən, iddiaçı və həmmüəlliflər tərəfindən imzalanmış, elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin əsas möhürü ilə və ya notarial qaydada təsdiq edilmiş arayış (hər hansı bir səbəbdən iddiaçının şəxsi payını müəyyən etmək mümkün olmadıqda həmin işləri çapa tövsiyə edən elmi müəssisə və təşkilatın, ali təhsil müəssisəsinin əsas möhürü ilə təsdiq edilmiş iddiaçının şəxsi payını əks etdirən arayış) – 2 nüsxə;

23. Dissertasiya işinin ilkin müzakirəsi nəticəsində elmi plagiatın aşkar edilməsinə dair arayış (Əlavə 1.16);

24. Dissertasiyanın mövzusunə dair dərc olunmuş elmi işlərin surətləri (o cümlədən elektron daşıyıcıda);

25. Elmi dərəcə iddiaçısının dissertasiya şurasına təqdim etdiyi sənədlərin siyahısı (Əlavə 1.17).

İstifadə olunan mənbələr:

1. www.aak.gov.az saytı

2. <http://www.cabmin.gov.az/?/az/pressreliz/view/340> Doktoranturaların yaradılması və doktoranturaya qəbul qaydaları haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 01 iyul tarixli 129 nömrəli qərarı

3. www.edu.gov.az saytı

TƏSDİQ EDİR:

Doktorantura şöbəsinin müdiri,

t.ü.f.d dos. Z.M.Xəlilov

RAZILAŞDIRILIB:

Elm və texnika işləri üzrə prorektor

t.ü.e.d prof. A.R. Şərifov